

MVCRX06F7CNW
prvotní identifikátor

odbor veřejné správy, dozoru a kontroly
náměstí Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4

Č. j. MV- 75273-12/ODK-2022

Praha 17. května 2022

Ministerstvo vnitra, odbor veřejné správy, dozoru a kontroly (dále jen „Ministerstvo vnitra“), jako věcně příslušný správní orgán podle § 123 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“), ve spojení s § 10 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), v řízení **o pozastavení účinnosti čl. 7 odst. 3 obecně závazné vyhlášky obce Tchořovice č. 2/2021, o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství**, které je vedeno s účastníkem řízení obcí Tchořovice, se sídlem Tchořovice 77, 388 01 Blatná, vydává toto

ROZHODNUTÍ:

- I. Účinnost **čl. 7 odst. 3 obecně závazné vyhlášky obce Tchořovice č. 2/2021**, o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství, **se** dle ustanovení § 123 odst. 1 zákona o obcích **pozastavuje**.
- II. Účastníkovi řízení **se** dle ustanovení § 123 odst. 1 zákona o obcích **stanovuje ke zjednání nápravy lhůta 30 dnů od doručení tohoto rozhodnutí**.

Odůvodnění:

I.

Rekapitulace postupu před vydáním rozhodnutí

Zastupitelstvo obce Tchořovice na svém řádně svolaném zasedání dne 3. listopadu 2021 schválilo obecně závaznou vyhlášku obce Tchořovice č. 2/2021, o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství (dále jen „OZV“). Ze

zápisu z příslušného zasedání zastupitelstva obce (evid. ve spise pod č.j. MV- 75273-9/ODK-2022) bylo ověřeno, že OZV byla přijata v souladu s § 87 zákona o obcích, když pro její přijetí hlasovalo 7 členů zastupitelstva obce z celkového počtu 7 členů. V souladu s ustanovením § 12 zákona o obcích, ve znění účinném do 31. prosince 2021, byla OZV (evid. ve spise pod č.j. MV- 75273-4/ODK-2022) dne 13. listopadu 2021 vyvěšena na úřední desce Obecního úřadu Tchořovice, odkud byla po řádném uplynutí patnácti dnů dne 29. listopadu 2021 sejmuta. K nabytí účinnosti OZV došlo dle jejího čl. 13 dne 1. ledna 2022.

Ministerstvo vnitra přezkoumalo zákonnost OZV, kterou mu obec Tchořovice v souladu s § 12 odst. 6 zákona o obcích, ve znění účinném do 31. prosince 2021, zaslala dne 1. prosince 2021, a shledalo ji v čl. 7 odst. 3 stanovícím úlevu pro poplatníky přihlášené v obci v rozporu se zákonem. O této skutečnosti informovalo Ministerstvo vnitra dne 7. prosince 2021 obec Tchořovice; současně jí zaslalo právní posouzení obsahující podrobné odůvodnění rozporu OZV se zákonem a požádalo ji o sdělení, zda je ochotna zjednat nápravu zjištěné nezákonnosti (evid. ve spise pod č.j. MV- 75273-5/ODK-2022). Obec Tchořovice ve svém vyjádření ze dne 19. ledna 2022 (evid. ve spise pod č.j. MV- 75273-6/ODK-2022) Ministerstvu vnitra sdělila, že OZV vychází z platných právních předpisů a metodické pomůcky Ministerstva financí, a není tudíž podle názoru obce v rozporu se zákonem.

S ohledem na tuto skutečnost byla obci Tchořovice dne 16. února 2022 zaslána na základě § 123 odst. 1 zákona o obcích výzva ke zjednání nápravy (evid. ve spise pod č.j. MV- 75273-7/ODK-2022). Obec Tchořovice ve stanovené lhůtě, jež uplynula dnem 17. dubna 2022, nápravu nezjedнала a dne 19. dubna 2022 informovala Ministerstvo vnitra o tom, že se její zastupitelstvo s obsahem jeho výzvy neztotožňuje.

Ministerstvo vnitra dne 22. dubna 2022 svým oznámením č.j. MV- 75273-1/ODK-2022 zahájilo s obcí Tchořovice správní řízení o pozastavení účinnosti čl. 7 odst. 3 OZV a současně ji poučilo o jejích procesních právech. Souběžně s tímto oznámením Ministerstvo vnitra svým usnesením č.j. MV- 75273-2/ODK-2022 uložilo na základě ustanovení § 53 odst. 1 správního řádu obci Tchořovice předložit zápis ze zasedání Zastupitelstva obce Tchořovice konaného dne 3. listopadu 2021 a kopii zveřejněné informace o místě, době a navrženém programu tohoto zasedání zveřejněné na úřední desce obecního úřadu. Obec Tchořovice předložila požadované listiny dne 27. dubna 2022.

Tímto Ministerstvo vnitra ukončilo shromažďování podkladů pro vydání rozhodnutí a dne 29. dubna 2022 (pod č.j. MV- 75273-10/ODK-2022) vyzvalo obec Tchořovice, aby své právo seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí a vyjádřit se k nim ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu popřípadě uplatnila ve lhůtě 8 dnů od doručení této výzvy. Dne 9. května 2022 zaslala obec Tchořovice Ministerstvu vnitra své vyjádření k podkladům rozhodnutí (evid. ve spise pod č.j. MV- 75273-7/ODK-2022), v němž znovu uvedla, že trvá na zákonnosti OZV, spolu s podrobnějšími argumenty týkajícími se odpadového hospodářství v obci a vazby daňových příjmů obce a příspěvku na výkon státní správy na počet v ní přihlášených obyvatel.

II. Posouzení OZV

Dle § 123 odst. 1 zákona o obcích pozastaví Ministerstvo vnitra účinnost obecně závazné vyhlášky, která je v rozporu se zákonem. Při posuzování souladu obecně závazné vyhlášky se zákonem Ministerstvo vnitra zkoumá, zda (i) byla obecně závazná vyhláška vydána orgánem k tomu zmocněným, tj. zastupitelstvem obce, dále zda (ii) se obec při jejím vydání nepohybovala mimo meze jí svěřené věcné působnosti, zda (iii) obec nezneužila zákonem svěřenou působnost a zda (iv) není obecně závazná vyhláška nezákonná pro svoji „nerozumnost“.

S ohledem na skutečnosti uvedené v bodě I. tohoto rozhodnutí lze konstatovat, že OZV byla vydána k tomu příslušným orgánem obce a za dodržení procedurálního postupu stanoveného zákonem o obcích. Z hlediska kritéria uvedeného v bodě (i), tj. z procesního hlediska, tak OZV v přezkumu zákonnosti obstála a lze přikročit k hodnocení její zákonnosti podle dalších kritérií, tj. z obsahového hlediska.

OZV ve svém čl. 7 odst. 3 stanoví:

„(3) Úleva se poskytuje osobě, které poplatková povinnost vznikla z důvodu přihlášení v obci a která v kalendářním roce, za který se poplatek platí, dosáhla věku v rozmezí 1 roku – 79, let, a to ve výši 200 Kč.“

S ohledem na ustanovení čl. 7 odst. 2 písm. a) a b) OZV, podle nichž se od poplatku osvobozují osoby, jimž vznikla poplatková povinnost z důvodu přihlášení v obci a které se narodily v roce, za nějž se poplatek platí či v tomto roce dosáhly věku 80 a více let, se předmětná úleva reálně vztahuje na celou kategorii poplatníků

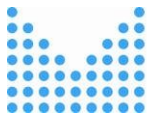
poplatku z titulu přihlášení v obci (tj. na všechny z nich, kteří tento poplatek vůbec platí).

Obec může na základě ustanovení § 14 odst. 3 písm. b) zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o místních poplatcích“) stanovit v obecně závazné vyhlášce úlevy od poplatku, přičemž taková ustanovení nesmějí obcházet zákon nebo být založena na ústavně nepřipustném rozlišování neboli diskriminaci.

Obcházení zákona, jak je definoval Ústavní soud ve svém nálezu sp. zn. II.ÚS 119/01, *„spočívá ve vyloučení závazného pravidla záměrným použitím prostředku, který sám o sobě není zákonem zakázaný, v důsledku čehož se uvedený stav stane z hlediska pozitivního práva nenapadnutelným. Jednání in fraudem legis představuje postup, kdy se někdo chová podle práva, ale tak, aby záměrně dosáhl výsledku právní normou nepředvídaného a nežádoucího.“*

Osoba poplatníka místního poplatku za obecní systém odpadového hospodářství je vymezena v § 10e zákona o místních poplatcích, podle kterého je poplatníkem tohoto poplatku *a) fyzická osoba přihlášená v obci nebo b) vlastník nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, ve které není přihlášena žádná fyzická osoba a která je umístěna na území obce*. Předmětem daného poplatku je podle § 10f zákona o místních poplatcích *jednotlivá možnost využívat obecní systém odpadového hospodářství, která je dána a) přihlášením v této obci, b) vlastnictvím jednotlivé nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, ve které není přihlášena žádná fyzická osoba a která se nachází na území této obce*.

Z citovaných ustanovení vyplývá, že zákon rozlišuje dvě kategorie poplatníků, tj. osoby přihlášené v obci a vlastníky nemovitostí vymezeného typu, přičemž tyto dvě kategorie poplatníků – jak s ohledem na konstrukci ustanovení vymezujícího osobu poplatníka, tak s ohledem na vymezení předmětu poplatku - staví na stejnou úroveň. To potvrzuje i důvodová zpráva k zákonu č. 543/2020 Sb., jímž byl místní poplatek za obecní systém odpadového hospodářství do zákona o místních poplatcích zaveden, která uvádí: ***Poplatek za obecní systém odpadového hospodářství je poplatek za samotnou existenci systému nakládání s komunálním odpadem v obci. Tento poplatek vychází z principu, že ze systému má prospěch každá osoba, která je přihlášena v obci nebo vlastní na území obce nemovitou věc zahrnující byt,***

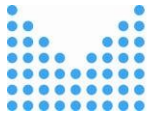
rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, ve které není přihlášená žádná fyzická osoba (srov. důvodovou zprávu k § 10e vymezující poplatníka tohoto poplatku), a to zásadně stejnou měrou. Proto obec zavede tento poplatek v pevné výši s tím, že se platí samostatně z důvodu přihlášení a samostatně z důvodu vlastnictví každé jednotlivé nemovité věci, ve které není přihlášená žádná fyzická osoba.

Ústavní soud ve svém nálezu sp. zn. Pl. ÚS 16/02 (který se vztahoval k předchozímu místnímu poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, nicméně který lze s ohledem na obdobné vymezení poplatníka u obou poplatků aplikovat i na stávající místní poplatek za obecní systém odpadového hospodářství) konstatoval, že vymezení poplatníka v 10b zákona o místních poplatcích, ve znění účinném do 31. prosince 2020, *se snaží vytvořit systém placení místních poplatků, jenž by (alespoň do určité míry) spravedlivě rozdělil náklady na provoz systému nakládání s komunálním odpadem, jež mají být hrazeny formou místního poplatku, mezi dvě skupiny poplatníků, tj. fyzické osoby s trvalým bydlištěm v obci na straně jedné, jež poplatek platí ‚za osobu‘, a fyzické osoby - vlastníky nemovitostí určených k individuální rekreaci na straně druhé, jež poplatek platí ‚za nemovitost‘.*

Tato zákonná konstrukce zohledňuje skutečnost, že zatímco osoby přihlášené v obci se zde typicky pravidelně zdržují (a tudíž produkují odpad celoročně), u jiných vlastníků nemovité věci je rozsah jejího užívání (a tudíž i produkce odpadu) obecně velmi variabilní (od nemovitých věcí užívaných více osobami celoročně po nemovité věci neužívané téměř vůbec); právě vazba poplatku na nemovitou věc má odpovídat jakémusi průměru.

Zákonem jednoznačně určené rozložení nákladů na obecní systém odpadového hospodářství mezi jednotlivé kategorie poplatníků je významné i z toho důvodu, že dané kategorie poplatníků se primárně liší tím, že pouze první z nich se podílí na vytváření politické reprezentace obce, zatímco druhá z nich nemá možnost výši poplatku (v rozsahu omezeném zákonnou horní hranicí) ani efektivitu provozovaného systému odpadového hospodářství ovlivnit.

Ačkoli je tedy obec zákonem obecně zmocněna stanovit v obecně závazné vyhlášce úlevu na místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství, stanovení úlevy pro poplatníky z titulu přihlášení v obci, tj. pro celou jednu z kategorií poplatníků, jak jsou vymezeny v § 10e zákona o místních poplatcích, v čl. 7 odst. 3

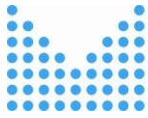
OZV obchází zákonnou konstrukci tohoto poplatku, stejně jako do ní vtělenou představu zákonodárce o spravedlivém rozdělení nákladů na provoz systému nakládání s komunálním odpadem mezi jednotlivé kategorie poplatníků.

Listina základních práv a svobod ve svém čl. 1 větě první stanoví, že *lidé jsou svobodní a rovni v důstojnosti i v právech*.

Podle Nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 15/02 *ne každé nerovné zacházení s různými subjekty lze kvalifikovat jako porušení principu rovnosti, tedy jako protiprávní diskriminaci jedněch subjektů ve srovnání se subjekty jinými. Aby k porušení došlo, musí být splněno několik podmínek: s různými subjekty, které se nacházejí ve stejné nebo srovnatelné situaci, se zachází rozdílným způsobem, aniž by existovaly objektivní a rozumné důvody pro uplatněný rozdílný přístup*. Pokud by tedy byly důvody pro úlevu objektivně a rozumně ospravedlnitelné, tj. pokud by sledovaly legitimní cíl a pokud by byly použité prostředky sledovanému cíli přiměřené, nebylo by možno takto poskytnutou výhodu považovat za diskriminaci jiné skupiny poplatníků.

Podle nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 48/18: *Porušením principu rovného zacházení není, jestliže obec v mezích své samostatné působnosti v oblasti odpadového hospodářství z legitimních důvodů a přiměřeným způsobem zvýhodňuje osoby s trvalým pobytem oproti osobám bez takového pobytu*. Obec je oprávněna zvýhodnit osoby s (trvalým) pobytem v obci, pokud k tomu má legitimní důvod a poskytované zvýhodnění je přiměřené obcí sledovanému cíli. Podle Ústavního soudu pak lze za legitimní cíl považovat plnění úkolů obce vyplývajících z § 35 odst. 2 zákona o obcích; dle tohoto ustanovení obec v samostatné působnosti ve svém územním obvodu *dále pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku*. Pokud se tak tedy bude dít v souladu s výše uvedenými úkoly obce, může obec osoby s (trvalým) pobytem v obci určitým způsobem zvýhodnit.

V konkrétním posuzovaném případě odlišné reálné výše poplatku pro jednotlivé zákonem vymezené kategorie poplatníků (v důsledku úlevy na poplatku pro jednu z nich), které zákon o místních poplatcích staví na roveň, by pak legitimní a racionální

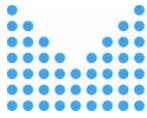
důvody ospravedlňující rozdílné zacházení s těmito dvěma skupinami poplatníků v OZV mohly spočívat pouze ve specifických okolnostech, které nemohl zákonodárce zohlednit v obecné úpravě. Současně by se – s ohledem na to, že OZV je právním předpisem, který se aplikuje do budoucna na předem neurčený okruh případů – musely vztahovat k daným skupinám poplatníků z povahy věci (tj. k charakteristickým rysům, které jsou s příslušnou kategorií zvýhodněných/znevýhodněných poplatníků nedílně spojeny). Tyto důvody by dále musely ospravedlňovat rozdílné zacházení s oběma kategoriemi poplatníků v jeho konkrétní podobě, tj. musely by opodstatňovat rozdíl v reálné výši poplatku právě ve výši 200 Kč v neprospěch poplatníků z titulu vlastnictví nemovité věci.

Existenci takovýchto důvodů pro stanovení úlevy na poplatku pro jednu ze zákonem vymezených kategorií poplatníků v OZV si lze v praxi obtížně představit a neuvádí je ani obec Tchořovice.

Obec Tchořovice odůvodnila předmětnou úlevu ve svém vyjádření k podkladům rozhodnutí ze dne 9. května 2022, přičemž žádný z tam uváděných argumentů nepředstavuje – s ohledem na shora uvedené - legitimní důvod pro zvýhodnění poplatníků z titulu přihlášení v obci formou dané úlevy, a to ani jako takové, tím méně pak v její konkrétní výši.

Své tvrzení, že se poplatníci z titulu vlastnictví nemovité věci podílejí na produkci komunálního odpadu v obci ve větší míře, než odpovídá jejich podílu na celkovém výnosu příslušného poplatku, obec Tchořovice nijak nedoložila. Nicméně daná skutečnost by nepředstavovala legitimní důvod pro zvýhodnění poplatníků z titulu přihlášení v obci ani při její faktické existenci, a to ze dvou na sobě nezávislých důvodů.

Především se tato deklarovaná skutečnost nevztahuje k daným skupinám poplatníků z povahy věci. Ze skutečnosti, že v nemovité věci není nikdo přihlášen, nevyplývá, že bude z této nemovité věci produkováno větší množství odpadu, než produkuje (kterákoli) osoba přihlášená v obci. Ani v případě, že by aktuálně kterýkoli poplatník z titulu vlastnictví nemovité věci v obci Tchořovice produkoval více odpadu než kterýkoli poplatník z titulu přihlášení v obci – což navíc z tvrzení obce ohledně celkové produkce odpadu jednotlivých skupin poplatníků rozhodně nevyplývá -, neodůvodňovalo by to rozdílnou reálnou výši poplatku (v důsledku úlevy) pro tyto dvě skupiny poplatníků v OZV, která se bude aplikovat po celou dobu své platnosti a účinnosti, a to nezávisle na tom, zda bude výše popsáný hypotetický stav relevantní

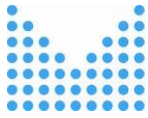

pro výši nákladů na systém odpadového hospodářství odpadu trvat, a na osoby, jež se stanou příslušníky té či oné kategorie poplatníků teprve v budoucnu.

Rozlišení reálné výše poplatku (při zohlednění úlevy) podle rozsahu produkovaného odpadu dále svou povahou koliduje se zákonnou konstrukcí místního poplatku za obecní systém odpadového hospodářství, která obecně nezohledňuje rozsah produkce odpadu u jednotlivých poplatníků a zcela pomíjí další osoby produkující odpad v obci (tj. nejen osoby pobývající v nemovitostech, kde není nikdo přihlášen k pobytu, ale stejně tak i další osoby – např. nepřihlášené osoby dlouhodobě pobývající v obci v nemovité věci, v níž je přihlášena jiná osoba). Obec, která chce ve výši poplatku zohlednit rozsah odpadu produkovaného jednotlivými poplatníky, může namísto místního poplatku za obecní systém odpadového hospodářství, jak je konstruován § 10d až § 10h zákona o místních poplatcích, zavést místní poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci podle § 10i až 10n zákona o místních poplatcích, se základem vycházejícím z reálné produkce odpadu podle jeho hmotnosti, objemu či kapacity soustředovacích prostředků na odpad. Existence dílčích nevýhod tohoto poplatku, na něž ve svém vyjádření upozorňuje obec Tchořovice, je v dané souvislosti nepodstatná. Je věcí každé obce, pro který z místních poplatků za komunální odpad (popř. zda vůbec pro nějaký) se – po zvážení jejich celkových výhod a nevýhod – rozhodne; kterýkoli zvolený poplatek však musí poté akceptovat jako celek a plně respektovat jeho zákonem vymezené konstrukční prvky.

Odůvodnění předmětné úlevy na poplatku ze strany obce Tchořovice nutností *reflektovat realisticky dopad skutečnosti*, že [poplatníci z titulu vlastnictví nemovité věci] v obci hlášení k pobytu nejsou, ale systém [odpadového hospodářství] také využívají, stejně jako argumentem, že řada nemovitých věcí ve vlastnictví těchto poplatníků v obci je obývána celoročně a je z nich tudíž trvale produkován odpad, ve skutečnosti neodůvodňuje předmětnou úlevu, ale právě zákonnou konstrukci daného poplatku, s níž je tato úleva v rozporu. K této otázce se Ministerstvo vnitra již podrobně vyjádřilo shora, v rámci argumentace ohledně obcházení zákonného vymezení poplatníka daného poplatku, které staví dotčené dvě kategorie poplatníků na roveň (zejména v částech týkajících se předmětu poplatku a zákonodárcem zohledněné variability rozsahu produkce odpadu z nemovitých věcí, v nichž není nikdo přihlášen).

Uváděná skutečnost, že některé příjmy obecního rozpočtu (konkrétně podíl na celostátním výnosu vybraných daní a příspěvek na výkon státní správy) vycházejí z počtu osob přihlášených v obci, není pro povinnost rovného nakládání s oběma

zákonem vymezenými kategoriemi poplatníků relevantní. Úprava rozpočtového určení daní a konkrétní výpočet podílů jednotlivých obcí na jejich výnosu zohledňující jakožto jedno z kritérií i počet v obci přihlášených obyvatel jsou součástí právního řádu, v jehož rámci – tj. při jejichž existenci – zákonodárce staví obě kategorie poplatníků místního poplatku za obecní systém odpadového hospodářství na roveň; nemůže být tudíž legitimním důvodem pro obcházení příslušného zákonného ustanovení. Takovýmto důvodem nemůže být ani způsob výpočtu příspěvku na výkon státní správy, který – ačkoli ve své konkrétní podobě není přímo dán právní úpravou – zohledňuje počet přihlášených obyvatel obce standardně a dlouhodobě, a musel být tudíž zákonodárci znám. Jen pro úplnost upozorňujeme, že obec Tchořovice ve své argumentaci ohledně obecního rozpočtu nezohlednila skutečnost, že pro tento rozpočet nejsou relevantní pouze příjmy, ale i výdaje. Obecní rozpočet je přitom využíván k plnění úkolů obce, k nimž ve smyslu § 2 odst. 2 a § 35 odst. 2 zákona o obcích patří péče o potřeby občanů; výdaje obecního rozpočtu tudíž směřují primárně ve prospěch poplatníků z titulu přihlášení v obci.

Argumentace vysokými náklady obce na provoz obecního systému odpadového hospodářství, které převyšují částku vybranou na příslušném poplatku a je nutno je zčásti saturovat z obecního rozpočtu, je ve vztahu k odůvodnění předmětné úlevy naprosto nelogická, neboť tato úleva pasivní saldo obecního rozpočtu nesnižuje, ale zvyšuje. Pro úplnost lze uvést, že podle obcí uváděných údajů ohledně jejího odpadového hospodářství v roce 2021 by při neexistenci tehdejší úlevy ve výši 220 Kč pro poplatníky z titulu přihlášení v obci bylo hospodaření obce v oblasti odpadů rozpočtově vyrovnané (resp. skončilo by zanedbatelným přebytkem). Na obecní úrovni je rovněž třeba upozornit, že výše místního poplatku za obecní systém odpadového hospodářství není nijak vázána na náklady obce s provozováním tohoto systému. Obec Tchořovice může příslušný místní poplatek zvýšit až do zákonem stanovené horní hranice 1 200 Kč a dosáhnout tak značných čistých příjmů.

Další argumenty uváděné ve vyjádření obce Tchořovice ze dne 9. května 2022 jsou zjevně irelevantní. Skutečnost, že obec Tchořovice usiluje o minimalizaci produkce směsného komunálního odpadu v obci, s nezákonností úlevy na poplatek pro jednu ze zákonem vymezených kategorií poplatníků nijak nesouvisí. Deklarovaná absence úmyslu obce kohokoli diskriminovat či zvýhodňovat voliče, kteří se podílejí na utváření politické reprezentace obce, nic nemění na tom, že objektivně v OZV k nerovnému zacházení s jednotlivými kategoriemi poplatníků - a to konkrétně ke zvýhodnění poplatníků z titulu přihlášení v obci, kteří se objektivně liší od poplatníků

z titulu vlastnictví nemovité věci právě volebním právem ve volbách do obecního zastupitelstva - bez legitimního důvodu dochází.

K metodickému doporučení Ministerstva financí, na něž obec Tchořovice odkázala ve svém vyjádření ze dne 19. ledna 2022, je třeba především uvést, že Ministerstvo financí nedisponuje pravomocí autoritativně vykládat právní předpisy. Ministerstvo vnitra se s obsahem jeho metodického doporučení – v rozsahu, v jakém toto doporučení, byť jen na obecné úrovni, připouští možnost stanovení odlišné výše poplatku za obecní systém odpadového hospodářství pro jednotlivé zákonem vymezené kategorie poplatníků (např. i v důsledku úlevy na poplatku pro jednu z nich) neztotožňuje, a to již proto, že takový postup představuje nepřijatelné obcházení zákonné úpravy. Kromě toho je přesvědčeno, že podmínky, na něž Ministerstvo financí tuto možnost váže, tj. schopnost daný postup legitimním způsobem odůvodnit a absence diskriminace, nemohou být z povahy věci reálně naplněny. Ministerstvo vnitra současně neshledává závěry Ministerstva financí obsažené v předmětném doporučení zcela konzistentními. Pokud Ministerstvo financí s ohledem na zákonnou úpravu nepřipouští možnost osvobození celé jedné ze zákonných kategorií poplatníků, mělo by logicky tento závěr aplikovat i na úlevy od poplatku, popř. na odlišné sazby poplatku, neboť dané formy zvýhodnění určité kategorie poplatníků se od osvobození liší pouze svým rozsahem, nikoli svou povahou.

Obec Tchořovice tak nedoložila legitimní důvody pro odlišné zacházení s jednotlivými zákonem vymezenými kategoriemi poplatníků.

Pro úplnost lze uvést, že předmětnou úlevu na poplatku nelze typově podřadit pod zvýhodnění osob s (trvalým) pobytem, které Ústavní soud připustil ve shora citovaném nálezu sp. zn. Pl. ÚS 48/18, neboť se v podstatných ohledech liší, a to v konkrétně v následujících směrech. Posuzovaná úleva na poplatku jednak nepředstavuje odměnu za určité protiplnění mající oporu v úkolech obce vůči jejím občanům, jednak zasahuje do oblasti upravené zákonem a fakticky tuto zákonnou úpravu modifikuje.

K nepřijetnosti zvýhodnění celé zákonem vymezené kategorie poplatníků dospěl i Ústavní soud v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 16/02, kde v návaznosti na výše citovanou pasáž ohledně snahy o spravedlivé rozdělení nákladů na provoz systému nakládání s komunálním odpadem mezi jednotlivé kategorie poplatníků v § 10b zákona o místních poplatcích ve znění účinném do 31. prosince 2020 uvedl, že obecně

závazná vyhláška rovnováhu mezi oběma kategoriemi poplatníků narušuje, když jednu z nich daným „osvobozením“ zvýhodňuje před druhou, a to za situace, kdy tento postup s ohledem na příslušnou právní úpravu nelze ospravedlnit věcnými důvody (a ostatně žádné takové důvody obcí Vír uvedeny nebyly). Podle názoru Ústavního soudu byla obec sice oprávněna podle § 15 zákona o místních poplatcích stanovit úlevy a osvobození od poplatku, avšak vzhledem k citované právní úpravě nemohlo být pro přiznání „osvobození“ od poplatku prvotním (a neopomenutelným) kritériem trvalé bydliště fyzické osoby; pokud by tedy obec chtěla ve vyhlášce zakotvit možnost úlev či osvobození, musela by tak učinit na rovném základě, tj. pro obě skupiny poplatníků (samozřejmě za předpokladu, že by vyhláška nebyla nezákonná z jiných důvodů). Proto Ústavní soud pokládá předmětné ustanovení rovněž za diskriminační a rozporné s čl. 1 Listiny základních práv a svobod, jakož i s § 10b zákona o místních poplatcích.

Čl. 7 odst. 3 OZV je tudíž v rozporu s § 10e zákona o místních poplatcích a čl. 1 větou první Listiny základních práv a svobod.

S ohledem na to, že relevantní ustanovení OZV neobstálo již v hodnocení podle bodu (iii), neposuzovalo již Ministerstvo vnitra jeho zákonnost z hlediska kritéria uvedeného pod bodem (iv), tj. z hlediska jeho (ne)rozumnosti.

Správní orgán dle § 123 odst. 1 zákona o obcích stanoví obci Tchořovice k provedení nápravy OZV lhůtu 30 dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Tato lhůta je stanovena tak, aby poskytovala dostatečný časový prostor ke zjednání nápravy formou zrušení dotčeného ustanovení, tj. pro řádné svolání zasedání zastupitelstva obce a zachování standardní legisvakanační lhůty změnové obecně závazné vyhlášky.

Obec Tchořovice je podle ustanovení § 128 odst. 1 písm. a) zákona o obcích povinna vyvěsit toto rozhodnutí o pozastavení účinnosti čl. 7 odst. 3 OZV po dobu nejméně 15 dnů na úřední desce obecního úřadu. Obec Tchořovice je dále podle ustanovení § 123 odst. 1 zákona o obcích povinna o případném zjednání nápravy informovat Ministerstvo vnitra, aby bylo možno toto rozhodnutí zrušit neprodleně po obdržení informace o zjednání nápravy. Podle téhož zákonného ustanovení musí být přílohou informace o zjednání nápravy obecně závazná vyhláška, kterou byla náprava zjednána.

Poučení o opravném prostředku:

Proti tomuto rozhodnutí lze podle § 152 odst. 1 správního řádu podat rozklad ve lhůtě 15 dnů ode dne jeho oznámení (§ 83 odst. 1 správního řádu). Rozklad se podává ministrovi vnitra prostřednictvím Ministerstva vnitra, odboru veřejné správy, dozoru a kontroly, nám. Hrdinů 3, 140 21 Praha 4. Podání rozkladu nemá odkladný účinek.

Ing. Bc. Miroslav Veselý
ředitel odboru

v z. Mgr. Jan Roneš
vedoucí oddělení vzdělávání
územní veřejné správy

Rozdělovník:

1. Písemné vyhotovení usnesení zůstane součástí správního spisu uloženého u Ministerstva vnitra.
2. Stejnopis usnesení bude v souladu s § 76 odst. 3 ve spojení s § 72 odst. 1 a § 19 odst. 1 správního řádu oznámen účastníkovi řízení obci Tchořovice doručením do datové schránky.